

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.291/2019/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. június 17.

Az ügy tárgya: kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Debreceni Törvényszék, 26.B.658/2016/64., ítélet, tárgyalás,
2018. április 9.

Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.II.382/2018/13., ítélet, nyilvános ülés,
2018. október 15.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Törvényszék 26.B.658/2016/64. számú és a Debreceni Ítéltábla Bf.II.382/2018/13. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Debreceni Törvényszék a 2018. április 9. napján meghozott 26.B.658/2016/64. számú ítéletével azt I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer-kereskedelem büntetében mint társtettést [Btk. 177. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont, (2) bekezdés b) pont]. Ezért az I. rendű terheltet 7 év szabadságvesztésre, 7 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, és az I. rendű terhelt a szabadságvesztés büntetés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű terhelttel szemben 45.500 forint és további 100.000 forint erejéig vagyonelkobzást is elrendelt, rendelkezett az eljárás során lefoglalt

tárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2018. október 15. napján jogerős Bf.II.382/2018/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét 6 évre enyhítette, a vagyonekbevételek összegét 245.500 forintban állapította meg, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját megjelölve - a megtámadott határozat megváltoztatása, a cselekmény enyhébb minősítése, és ennek következtében az I. rendű terhelttel szemben alkalmazott szabadságvesztés büntetés enyhítése érdekében.
- Indokai szerint az eljáró bíróság tévesen minősítette az I. rendű terhelt cselekményét a Btk. 177. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontja szerint, és a (2) bekezdés b) pontja szerint. Kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján sem az oktatási feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében történt elkövetés, sem pedig a bünszövegség mint minősítő körülmény nem állapítható meg. Álláspontja szerint az Egyetem Campus Hotelében nincs oktatás, annak közvetlen környezetében oktatási épület sem található. A bünszövegség megállapíthatósága körében utalt arra, hogy hiányzik a terheltek közötti előzetes megállapodás a szervezett bűnelkövetésre, illetve több jövőben megvalósítandó bűncselekmény elkövetésére való irányultság. Az I. rendű és a II. rendű terhelt között nem volt bűnözésre irányuló akarategység, mivel a tervszerűség, a bűncselekmény végrehajtásának szervezettsége sem állapítható meg. Kifogásolta, hogy az eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az I. rendű terhelt drogfüggőséget megelőző kezelése orvosi szempontból indokolt. Az I. rendű terhelt ugyanis egyúttal kábítószer-fogyasztó is volt, mindemellett az eljárás során tényfeltáró beismerő és végig következetes vallomást tett, a cselekmény elkövetését megbánta. Mivel az új Be. a másodfokú eljárás időszakában lépett hatályba, ezért az I. rendű terhelt az indítványozó szerint a Be. egyezségkötésre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásaitól is elesett, amely rá nézve jóval kedvezőbb büntetés kiszabását eredményezhette volna. Mindezek alapján az I. rendű terhelttel szemben lényegesen enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.
- [4] A Legfőbb Ügyészség BF.1305/2019/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az irányadó tényállásból kitűnik, hogy az I. rendű terhelt a kábítószer értékesítését az Egyetem területén végezte diáktársai körében. Ugyancsak tartalmazza az ügyész szerint a tényállás a bünszövegség megállapításának alapjául szolgáló tényeket, így a II. rendű terhelttel történt előzetes, rendszeres, kábítószer-értékesítésre vonatkozó megállapodást. Az indítványnak a bünteteskiszabási tényezők mikénti értékelésével kapcsolatos érvelését törvényben kizártnak tartotta. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályban fenntartását indítványozta.
- [5] A Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az I. rendű terhelt védője hivatkozott arra, hogy az ítéleti tényállás nem határozta meg azt konkrétan, hogy az Egyetem területén pontosan hol történt a kábítószer értékesítése, csupán általánosságban jelölte meg azt. Álláspontja szerint a Btk. azonban kifejezetten oktatási épület területét értékeli minősítő körülményként. Fenntartotta a bünszövegség hiányára vonatkozó okfejtését is, emellett utalt arra, hogy az I. rendű terhelt által vásárolt mennyiség önmagában saját fogyasztásra is felhasználható lett volna.
- [6] Az I. rendű terhelt észrevételében kifejtette, hogy a Campus Hotel közvetlen környezetében működött egy szórakozóhely, ahol többször tartottak többnapos fesztivált, rendezvényt. Kifogásolta a bünszövegség minősítő körülményének megállapítását, mivel álláspontja szerint a vásárolt kábítószer nagy részét ő maga fogyasztotta el, és csupán alkalmászerűen adott el közeli ismerőseinek. Mindezek alapján enyhébb büntetés kiszabását kérte.

III.

- [7] Az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. A Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [9] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a cselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [10] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 177. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont, (2) bekezdés b) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [11] A Btk. 177. § (1) bekezdés c) pontja szerint az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében kábítószer
ca) kínál, átad,
cb) forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,
büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
A (2) bekezdés b) pontja alapján a cselekmény súlyosabban minősül, ha bűnszövetségben követik el.
- [12] A Btk. 459. § 2. pontja értelmében bűnszövetség akkor létesül:
- ha két vagy több személy
- bűncselekményeket
- szervezeten követ el,
- vagy ebben megállapodik,
- legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik,
- de nem jön létre bűnszervezet.
- [13] A bűnszövetségben elkövetés, miként az oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében történő kereskedelem a kábítószer-kereskedelem büntetnének minősítő körülménye, ezért azok téves megállapítása a minősítést érinti, és ebben az esetben a téves minősítés alapot adhat a büntetés felülvizsgálatára is.
- [14] Jelen esetben az eljáró bíróság által megállapított irányadó tényállás - és az ítélet indokolási részében rögzített ténymegállapítás - a következőket tartalmazza:
- A II. rendű terhelt a III. rendű terhelttől vásárolt 2.500 gramm marihuánát, melyből 75 grammot elfogyasztott, míg a többit legalább tíz személynek értékesítette, közöttük az I. rendű terheltnek.
- Az I. rendű terhelt 2015. május 19-én történt elfogását megelőzően négy évvel kezdett kábítószer fogyasztani. Az I. rendű terhelt az Egyetem Műszaki Karának hallgatójaként kollégiumi elhelyezést nyert az Egyetem Campus Hotelben.
- Az I. rendű terhelt szüleinek, nagyszüleinek anyagi helyzete megromlott, ezért elhatározta, hogy anyagi helyzetének javítása érdekében az Egyetem területén lévő diáktársainak és egyéb személyeknek haszonnal kábítószer értékesít.
- Ennek érdekében az I. rendű terhelt felvette a kapcsolatot a II. rendű terhelttel, és vele megállapodott abban, hogy egy-két heti rendszerességgel, alkalmanként 50 gramm marihuánát vásárol tőle azzal a céllal, hogy azt különböző fogyasztóknak haszonnal növelt áron továbbértékesítse.
- A megállapodásnak megfelelően a II. rendű terhelt 2014. szeptember hónaptól egy-két heti rendszerességgel, legalább 20 alkalommal, alkalmanként 50 gramm marihuánát, grammonként

1.800 forintos áron értékesített az I. rendű terhelt részére. A II. rendű terhelt az I. rendű terheltnek összesen 1.000 gramm marihuánát értékesített, melynek ellenértékeként 1.800.000 forintot fizetett.

- Az I. rendű terhelt a megvásárolt marihuána mennyiségből napi rendszerességgel, alkalmanként átlagban 1,5 gramm mennyiséget elfogyasztott, míg további 430 gramm marihuánát az Egyetem területén barátainak, ismerőseinek és más személyeknek értékesített; így az 1. számú tanú, az egyetem műszaki karának hallgatója az I. rendű terheltektől 2014. szeptember végétől 10 alkalommal 13 csomag marihuánát vásárolt, adagonként 2.000.-2.500 forintos áron.

- Az I. rendű terheltektől egyik egyetemista ismerőseire hivatkozva telefonon felhívta egy általa megismert személyt, akivel találkozót beszéltek meg. A személyes találkozó alkalmával megállapodtak, hogy az I. rendű terhelt az általa megismert személynek rendszeresen kábítószerrel értékesít, napi 2 gramm marihuánát.

- [15] E tényekből egyértelműen kitűnik, hogy az I. rendű terhelt kábítószerrel értékesítői, kereskedői tevékenysége nem csupán az Egyetem Campus Hotel (kollégiumi épület) területére, hanem az Egyetem mint oktatási intézmény területére, illetve annak közvetlen környezetére terjedt ki.
- [16] Az oktatási épület területe, illetve annak közvetlen környezete minősítő körülménye nem az oktatási, nevelési tevékenységben részesülő személyek (alanyok) alapján, hanem területi, az ilyen tevékenységet folytató intézmény területe és közvetlen környezete szempontjából határoz meg fokozott büntetőjogi védelmet. Ennek oka nyilvánvalóan az, hogy az ilyen jellegű tevékenységet folytató intézményekben, azok közvetlen környezetében nagyobb létszámban, több személy (potenciális vevő) egy helyre összpontosulva, csoportosulva fordul elő, amely a kábítószer-kereskedő értékesítői tevékenysége szempontjából a piacra lépést, a piaci típusú értékesítői tevékenység kifejtését nagy mértékben megkönnyíti. Márpedig ennek megakadályozása a fokozott büntetőjogi védelemben való részesítés szempontja.
- [17] A védő által sérelmezett bünszövetség az abban résztvevő elkövetők akarata közötti egyezés, amely akarategységet jelent és eleve fokozottabb veszélyt a társadalomra. A többes bűnelkövetés önmagában a létszámnövekedés miatt jelenti a nagyobb veszélyt, ennek révén ugyanis könnyebb a bűncselekmény megvalósítása, és jobban megszervezhető a bűnelkövetés utáni cselekvés is.
- [18] A fogalom értelmezésére - változatlanul - a Legfelsőbb Bíróság által meghozott IV. számú Büntető Elvi Döntés ad irányutatást. Ennek lényege szerint a Btk. a bünszövetség fogalom-meghatározásánál azt értékeli, amikor a közreműködőknek, tehát a bünszövetség tagjainak a megállapodása több bűncselekmény megvalósítását célozza. A több bűncselekmény megvalósítása irányulhat akár azonos, akár különböző bűncselekmények elkövetésére.
- [19] Az elvi döntés szerint a bünszövetség létrejöttének további feltétele, hogy a bűncselekmény alanya akár tettesként, akár részesként két vagy több személy legyen, az elkövetők megállapodása több bűncselekmény elkövetésére irányuljon, továbbá, hogy a megállapodás a cselekmények elkövetését időben megelőzze.
- [20] A bünszövetség megállapítása akkor sem kizárt, amikor az elkövetők két vagy több cselekmény megvalósítását határozzák el, és kezdik meg vagy fejezik be, de a cselekményeik törvényi egységet alkotnak. Megállapítható akkor is a bünszövetség, ha az elkövetők a tervezett bűncselekmények közül csupán egynek a megvalósításáig, illetve annak a kísérletéig jutottak el.
- [21] Az előzetes megállapodás - mint a szervezett elkövetés egyik eleme - olyan, a jövőben megvalósítandó bűncselekmények elkövetésére irányuló elhatározást jelent, amely például az elkövetők következetességét, a végrehajtás egyes jelentősebb körülményeiben, módzataiban megnyilvánuló tervszerűséget (is) felöllelheti. Nem zárja ki viszont a bünszövetség megállapíthatóságát az, ha a végrehajtás módja adott esetben eltér az előzetes megállapodástól, illetve hogy a bűncselekmények végrehajtásának nem minden egyes részletét szervezték meg. Lényeges azonban, hogy a megállapodás már eleve bűnözésre, vagyis a már említett több bűncselekmény elkövetésére irányuljon.
- [22] Amint azt az eljáró bíróság rögzítette, a II. rendű és III. rendű terheltek közötti megállapodás, és az I.

rendű és II. rendű terhelt közötti megállapodás a kábítószer értékesítésére és továbbértékesítésére vonatkozott. A bíróság megállapította azt is, hogy a terhelték előzetes elhatározása jövőben megvalósuló bűncselekmények közös elkövetésében is jelentkezett, majd pedig e szándékuknak megfelelően cselekedtek (26.B.658/2016/64. számú ítélet 18. oldal első bekezdés, 19. oldal második bekezdés szerint).

- [23] A hivatkozott tényállásban írt tények alapján egyértelmű az is, hogy az I. rendű terhelt jövedelemszerzés céljából állapodott meg abban, hogy kábítószer fog értékesíteni, felismerve azt, hogy a kábítószer-kereskedelemből nagyobb jövedelemre tud szert tenni a megszerzett kábítószer továbbértékesítése révén, és így került kapcsolatba baráti, ismerősi körébe tartozó személyekkel, akiknek a marihuánát több hónapon keresztül haszonnal növelt áron továbbértékesítette.
- [24] Az irányadó tényállásban foglaltakra tekintettel alappal nem vethető, hogy az érintett terhelték - közöttük az I. rendű terhelt - mintegy alkalmilag, avagy ötletszerűen valósították volna meg cselekményüket. A terhelték közti kapcsolatrendszer révén megszervezett, tervszerűen végrehajtott ugyanolyan bűncselekmények (kábitószer értékesítése) egyértelműen bizonyítja a terhelték között létrejött, bűnözésre vonatkozó megállapodást. Ez az a megállapodás, erőkoncentráció, ami a bűnszövetség fokozott társadalomra veszélyességét adja, és a súlyosabb minősítésben, és az ahhoz kapcsolódó magasabb büntetési tételben nyer értékelést.
- [25] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetéseben [Btk. 177. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont, (2) bekezdés b) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.
- [26] A büntetés (illetve az intézkedés) törvényessége esetében a felülvizsgálat oka a Btk. - adott büntetés kiszabása (intézkedés alkalmazása) anyagi jogi alapjára, valamint a nemére, mértékre vonatkozó - mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megszegése.
- [27] Konkrét ügyben a büntetés (intézkedés) anyagi jogi alapja
- [28] - részint a helyes minősítést meghatározó,
- [29] - részint az adott büntetés kiszabására (intézkedés alkalmazására), valamint nemére, mértékére vonatkozó anyagi jogi rendelkezés.
- [30] A Btk. 177. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kábítószer-kereskedelem büntette esetében a törvény öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabását teszi lehetővé.
- [31] Ennélfogva az I. rendű terhelttel szemben - a törvényi minimumhoz közeli tartamban meghatározott - 6 év szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása nem tekintendő törvényt sértőnek.
- [32] Az indítvány kifogásolta az I. rendű terhelt javára szóló enyhítő körülmények mikénti értékelését.
- [33] A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy konkrét ügyben, illetve az adott terhelt esetében mint tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli.
- [34] A Be. 659. § (1) bekezdéséből következően anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem (így a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem) képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket.
- [35] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [36] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [37] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[38] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. június 17.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző